

Ukrainian Journal of Natural Sciences
№ 11
Український журнал природничих наук
№ 11

ISSN: 2786-6335 print
ISSN: 2786-6343 online

АГРАРНІ НАУКИ

УДК 635.92(477.4/8)
DOI <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.11.2025.11>

АНАЛІЗ ВУЛИЧНОГО КВІТНИКОВОГО ДИЗАЙНУ НАГІРНОЇ ЧАСТИНИ М. ДНІПРО

В. П. Бессонова¹, С. О. Гунько²

Квітники – важливий елемент озеленення міст і селищ. Проте квітковому вуличному озелененню ще приділяється недостатньо уваги, хоча функціональне значення рослин за цих умов зростання досить велике. Тому актуальними є дослідження квітникового озеленення на вулицях міст і видове різноманіття рослин, що при цьому застосовані. Мета цієї роботи – дослідити особливості вуличного квітникового оформлення в Нагірній частині м. Дніпро.

Аналіз квітникового озеленення здійснено на дев'яти вулицях Нагірної частини м. Дніпро, яке є провідним промисловим центром України. Нагірна частина зосереджена на відстані 7–8 км від великих промислових підприємств. Квітники на обстежених вулицях розташовані переважно в безпосередній близькості до автомобільних шляхів. На дев'яти вулицях визначали чисельність квітників, їх тип і площу, яку розраховували, застосовуючи відповідні математичні методи.

Стан квітників оцінювали за трибальною шкалою.

Проведені дослідження показали, що найбільші площі займають квітники на вулицях І. Паторжинського, Т. Шевченка, Севастопольській і Пісаржевського, хоча на останній більша їх частина майже не засаджена квітковими декоративними рослинами. Загальна площа квітників на досліджуваних вулицях коливається від 22,45 м² на вулиці П. Гусенка до 380,38 м² на вул. Т. Шевченка. Найбільш популярними квітниками, що застосовані в оформленні, є міксбордери та клумби (на семи вулицях), контейнери (на шести), смуги (на п'яти). Пристовбурні квітники практично не застосовуються.

З'ясовано, що значна кількість квітників на обстежених вулицях має незадовільний стан. Це обумовлено непродуманістю композицій, сухістю й ущільненням ґрунту, відмиранням ряду рослин, підсиханням нижніх листків, невідповідністю висаджених рослин екологічним умовам зростання.

Деякі види квіткових декоративних рослин зустрічаються дуже рідко – півники гібридні, півонія молочноквіткова, півонія деревовидна, ротики садові, традесканція Андерсона, канна індійська, фізостегія віргінська, анемона корончата, петунія гібридна.

¹ доктор біологічних наук, професор,
професор кафедри садово-паркового мистецтва та ландшафтного дизайну
(Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро)
e-mail: valentinabessonova492@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4310-0971

² кандидат біологічних наук, доцент кафедри
садово-паркового мистецтва та ландшафтного дизайну
(Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро)
e-mail: gooonko@gmail.com
ORCID: 0000-0002-9551-9803

Рекомендовано для підтримання вуличних квітників у доброму стані приділяти більше уваги агротехнічним заходам, підбору більш стійких рослин до несприятливих умов урбогенного середовища.

Ключові слова: декоративне озеленення, видовий склад, квітковий дизайн, міксбордери, клумби, екологічні умови зростання.

ANALYSIS OF THE STREET FLORAL DESIGN OF NAHIRNA PART OF DNIPRO CITY

V. P. Bessonova¹, S. O. Hunko²

Floral gardens are an important element of landscaping in urban and rural settlements. However, insufficient attention is still paid to floral street gardening, although the functional importance of plants under these growing conditions is quite high. Therefore, it is important to study flower gardening on city streets and the species diversity of plants used in this process. The purpose of this work is to study the peculiarities of street flower gardening in Nahirna part of Dnipro city.

The analysis of flower gardening was carried out on nine streets of Nahirna part of Dnipro, which is the leading industrial centre of Ukraine. Nahirna part is concentrated at a distance of 7–8 km from large industrial enterprises.

The flower gardens on the observed streets are mainly located in the immediate vicinity of motorways.

On nine streets, the number of flower beds, their type and area were determined using appropriate mathematical methods. The condition of the flower gardens was assessed on a three-point scale.

The research showed that the largest areas are occupied by flower gardens on I. Patorzhynskoho, T. Shevchenka, Sevastopolska and Pysarzhevskoho streets, although on the latter most of them are almost not planted with ornamental flowers. The total area of flower gardens on the observed streets ranges from 22,45 m² on P. Husenko street to 380,38 m² on T. Shevchenka street. The most popular flower gardens used in the design are mixborders and flower gardens (on seven streets), containers (on six streets), and strips (on five streets). Trunk flower gardens are practically not used. A significant number of flower gardens on the observed streets are in poor condition. This is due to inconsiderate compositions, dryness and compaction of the soil, the death of a number of plants, drying of the lower leaves, and the planted plants which are inappropriate in accordance with the environmental conditions.

*Some types of ornamental flower plants are very rare, such as *Iris hybrida* Hort., *Paeonia lactiflora* Pall., *Paeonia suffruticosa* Andrews, *Antirrhinum majus* L., *Tradescantia andersoniana* W.Ludw. & Rohweder, *Canna indica* L., *Physostegia virginiana* (L.) Benth., *Anemone caroliniana* Walter, and *Petunia hybrida* Vilm. To maintain street flower gardens in good condition, it is recommended to pay more attention to agrotechnical measures for selecting more resistant plants to adverse conditions of the urban environment.*

Key words: street gardening, industrial city, flower gardens, plant species composition, types and condition of flower gardens.

Вступ

У покращенні естетичного вигляду населених територій, їх санітарно-гігієнічного стану, мікроклімату одним із ключових елементів у створенні зелених насаджень є застосування декоративних квіткових рослин. Квітники – невід’ємний елемент міських ландшафтів, вони прикрашають території шкіл, парків, скверів. Їх усе більше застосовують у вуличному і внутрішньоквартальному озелененні (Rotherham, 2022).

Останнім часом квітники все частіше створюються в міських ландшафтних зелених масивах, житлових і комерційних насадженнях для того, щоб повернути

увагу до корпоративних вивісок, зробити акцент на вході в торговельні корпоративні центри та до місць відпочинку, продемонструвати спеціальні символи або логотип компанії (Iftikar et al., 2022; Mushi, 2024). Не менше значення вони мають для того, щоб спрямувати погляд до пам’яток архітектури та інших визначних місць, прикрасити основні алеї та площі (Frediani, 2024).

Велике значення має вуличне квіткове озеленення, оскільки не тільки покращує санітарно-гігієнічний стан, надає місту естетичної привабливості та кольорового розмаїття, але й спричиняє великий позитивний емоційний вплив на населення (Scott, 2002; Danquah, 2022; Hand et al.,

2022). Проте дослідженням асортименту квітників їх типів та стану й особливо тих, що закладають на вулицях міст, присвячено ще мало робіт (Іщук, 2012; Poje et al., 2013; Бессонова та ін., 2022; Бойко і Ворона, 2023; Дидів та ін., 2023), незважаючи на актуальність таких розробок.

Розгляд публікацій свідчить, що більшість із них присвячені вивченню квітникового озеленення в парках, скверах, ботанічних садах міст України. Вивчено (Горбенко, 2013) асортимент розсадників і каталоги фірм, що займаються виробництвом посадкового матеріалу нових видів однорічних рослин для озеленення м. Львова. Автором аналізувалося різноманіття однорічників приватних колекцій, фірм і невеликих підприємств. Вказується, що в насадженнях міста та на ринку продукції найбільша кількість нових таксонів з'явилась у 2011 р. – 23, а у 2012 р. – усього 6. За спостереженнями дослідників, уведення нових видів, а також сортів квітникових рослин було не досить вдалим. Це пояснюється відсутністю інформації про деякі нові таксони, неналежним доглядом за рослинами, невідповідністю екологічних умов вимогам рослин. Автор акцентує увагу на необхідності більш ретельного вивчення нових видів однорічників (стійкість, фенологія, відповідність умов зростання тощо), що впроваджуються в культуру.

Проаналізовано (Черняк та ін., 2016) асортимент квіткових насаджень та їх стан у м. Вінниця. Встановлено представленість родин на квітниках міста та їх кількісне співвідношення за виробничими ознаками.

Дослідження квітникового озеленення в м. Біла Церква показали деяку перевагу використання багаторічних (50%) квіткових рослин порівняно з однорічними (40%), тоді як багаторічні та дворічні монокарпи зустрічаються в озелененні рідко (Струтинська і Роговський, 2019). У більш ранній роботі з вивчення квіткових насаджень у цьому ж місті (Іщук, 2012) також вказується на те, що в них переважають багаторічні квіткові рослини (75%), як-от хоста, подорожникова та вузьколиста, айстра новоанглійська й кушподібна, півонія лікарська та ін.

За даними інших дослідників (Чипиляк та ін., 2014), квіткові декоративні рослини, що культивуються у скверах і парках м. Кривий Ріг, віднесені до 33 родин, що належать до різних груп цвітіння за сезонами (весняні, весняно-літні, літні, пізньолітньо-осінні).

Автори визначили види квіткових рослин, що здебільшого використовуються в озелененні міста.

З'ясовано (Бессонова та ін., 2022), що серед типів квітників у парках і скверах правобережної частини м. Дніпро найчастіше зустрічаються рабатки, а найбільшу площу займають клумби, відзначається їх різноманіття за формою, кольоровими схемами, типом композицій та станом. Крім того, здійснено екоморфний аналіз асортименту квіткових декоративних рослин, які використані в озелененні парків м. Дніпро. Автори встановили, що з 64 таксонів квіткових декоративних рослин 90,6 % віднесені до геліофітів (58 таксонів). З них 19 – потребують добре зволжених ґрунтів. Група ксерофітів містить 26,5%, а мезофітів 31,3%, тобто у квітниках досліджених парків і скверів переважають мезофіти (Бессонова і Яковлєва-Носарь, 2022).

Аналізуючи асортимент однорічних декоративних рослин, що розташовані в центральній частині м. Львова, автор (Горбенко, 2013) доходить висновку, що структуроване за вибраними ознаками квітникове озеленення, на думку дослідника, може послугувати базою для робіт із ландшафтного благоустрою.

Деякі дослідники вказують на недостатність застосування пересувних контейнерів і підвісних вазонів в озелененні міст (Музичук, 2002; Левон і Кузнецов, 2006). Із цієї позиції заслуговує на увагу робота (Бессонова та ін., 2011), у якій представлено аналіз типів контейнерів, що використані в озелененні, встановлено видовий склад рослин, що в них зростають, звернено увагу на такі важливі показники цих рослин, як жаростійкість і водоутримувальна здатність, від яких залежить їх стійкість за таких особливостей контейнерного вирощування, особливо за несприятливих гідротермічних умов, що складаються в літні місяці в урбогенному середовищі степової зони України.

У роботі авторів (Дидів та ін., 2023) представлені результати аналізу використання в озелененні в Західному Лісостепу України однорічних квіткових рослин. Визначено їх видовий склад і розраховано частку мезофітів, ксерофітів, авторами встановлено використання 58 видів з 53 родів.

Мета – проаналізувати особливості вуличного квітникового дизайну в Нагірній частині м. Дніпро.

Для досягнення мети виділено завдання:

- встановити типи квітників і площі квітникового озеленення на вулицях Нагірної частини м. Дніпро, що підлягали обстеженню;
- визначити стан квітників і декоративних квітникових рослин на вулицях Нагірної частини;
- проаналізувати асортимент рослин квітників Нагірної частини м. Дніпро.

Матеріал і методи

Дослідження квітників здійснювали на вулицях Нагірної частини м. Дніпро: П. Гусенка (500 м), В. Моссаковського (895 м), Феодосіївській (400 м), О. Гончара (860 м), Л. Пісаржевського (490 м), Л. Лук'яненка (900 м), І. Паторжинського (990 м), Севастопольській (1170 м), Т. Шевченка (1300 м).

Місто Дніпро – великий індустріальний центр. Значна концентрація промислових підприємств призводить до забруднення повітря їх токсичними викидами (до 110 тис. т щорічно). Це негативно впливає не тільки на здоров'я населення, але й на фізіологічні процеси у рослин (Feyisa et al., 2022; Pati et al., 2023).

Нагірна частина – ядро і початковий центр заснування міста. Цей район розташований на значному віддаленні (7–8 км) від великих підприємств, його альтитуда становить 130 м. Унаслідок цього атмосферне повітря порівняно з іншими районами міста забруднено менше.

Досліджувані квітники вуличного озеленення розташовані переважно поруч з автошляхами, унаслідок чого на рослини безпосередньо здійснюють вплив вихлопні гази автомашин (Mady et al., 2022; Dugasseh & Andersen, 2024). Крім того, їх ґрунти переущільнені (Maitra & Jyethi, 2020) та забруднюються сполуками важких металів – свинцю, нікелю, кадмію, міді, цинку, які містяться у викидах автотранспорту (Gunko et al., 2018). Деякі квітники висаджені поблизу будинків на відстані 3–4 м від проїжджої частини вулиці, але це мало зменшує токсичну дію забруднювальних речовин.

Аналіз типів квітників, видовий склад їх насаджень (Пушкар, 2007) здійснювали маршрутним методом. Вимірювали розміри квітників та обчислювали їх площі із використанням відповідних геометричних формул. Визначення видів квітникових рослин здійснювали, користуючись довідниками (Антонюк, 1972; Бессонова, 2010; Brickell, 2019). Стан квітників оцінювали за три-

бальною шкалою, яку викладено в роботі авторів (Бессонова та ін., 2022).

Результати та їх обговорення

На вул. О. Гончара нами обстежено 12 квітників (табл. 1). Це 3 прямокутні клумби, 2 міксбордери, 3 смуги, 3 пристовбурні й 1 припіднята клумба усічено-овальної форми. На вулиці встановлено 46 контейнерів.

Загальна чисельність квітникових трав'янистих рослин, що використана в озелененні цієї вулиці, становить близько 587 екземплярів, які належать до 24 видів із 12 родин. Найбільш розповсюджені – петунія гібридна, лілійник гібридний і чорнобривці розлогі. На квітниках використані також бересклет форчуна, троянди садові, кампсис укорінливий тощо.

Більшість квітників отримали оцінку «задовільно», що становить 7 од., або 58,3%, 2 міксбордери та припіднята клумба – «добре», а 2 квітники – «незадовільно». У їх створенні відсутня системність, ґрунт місцями дуже сухий і ущільнений, зафіксовано відпад деяких рослин і забур'яненість. Насадження більшості контейнерів перебувають переважно в доброму та задовільному стані. На них відсутні бур'яни та відпад, проте інколи спостерігається низька щільність садіння.

За площею переважають міксбордери (рис. 1а) – 15,02 м² та 17,4 м² відповідно. Значні розміри має також одна з клумб прямокутної форми – 16,0 м². Площа всіх обстежених квітників становить близько 94,82 м².

Припіднята клумба сформована з 10 кущів чайно-гібридних троянд рожевих, червоних і кремових кольорів (рис. 2), між якими зростають юка нитчаста, а навесні квітнуть анемона корончаста, фізостегія віргінська. Як згадувалося вище, загальний стан рослин добрий, але в другій половині літа деякі кущі троянд уражені іржею.

На вул. Феодосіївській м. Дніпро визначено 7 типів квітників, площа яких становить 54,73 м². Це – міксбортер, рабатка, різної форми клумби (орнаментальна, прямокутні, трикутна), бордюри (рис. 1б).

Контейнерне озеленення використовується мало – усього 3 контейнери, у яких зростає лілійник гібридний. Усього у квітниках і контейнерах виявлено близько 539 шт. квіткових декоративних рослин, які представлені 22 видами з 12 родин (табл. 2).

Виявлена найбільша кількість таких рослин, як бегонія вічноквітуча (52,5%), лілій-

Таблиця 1

Видовий склад і кількісні показники квітників на вул. О. Гончара м. Дніпро

Тип квітника	Площа квітника, м ²	Назва виду рослин	Кількість, шт.	Категорія стану квітника
Міксбордер	17,4	<i>Impatiens hawkeri</i> W.Bull	36	1
		<i>Tagetes patula</i> L.	16	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers	14	
		<i>Chrysanthemum</i> × <i>koreanum</i> hort.	2	
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort	22	
		<i>Aster novi-belgii</i> L.	6	
		<i>Tagetes erecta</i> L.	4	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau	8	
		<i>Salvia splendens</i> Sellow ex Schult.	2	
		<i>Coreopsis tinctoria</i> Nutt	5	
		<i>Calendula officinalis</i> L.	5	
		<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	2	
		<i>Leucanthemum maximum</i> DC.	11	
		<i>Althaea rosea</i> L.	1	
Пристовбурний	1,7	<i>Althaea rosea</i> L.	3	2
		<i>Canna indica</i> L.	4	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	1	
Пристовбурний	2,0	<i>Tagetes patula</i> L.	10	2
Пристовбурний	2,0	<i>Tagetes patula</i> L.	20	2
		<i>Petunia</i> × <i>hybrida</i> Vilm.	4	
Смуга	3,5	<i>Petunia</i> × <i>hybrida</i> Vilm.	50	2
Смуга	3,5	<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	17	2
Смуга	2,8	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers	7	3
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	3	
		<i>Physostegia virginiana</i> (L.) Benth.	3	
Клумба припіднята усічено-овальна	10,6	<i>Garden Rose</i>	10	1
		<i>Physostegia virginiana</i> (L.) Benth.	11	
		<i>Yucca filamentosa</i> L.	1	
		<i>Anemone caroliniana</i> Walter	3	
Міксбордер	15,02	<i>Zinnia elegans</i> Jacq.	5	1
		<i>Iris hybrida</i> hort.	8	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	2	
		<i>Chrysanthemum</i> × <i>koreanum</i> hort	3	
		<i>Garden Rose</i>	1	
		<i>Rudbeckia hybrida</i> hort.	11	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	1	
		<i>Phlox paniculata</i> L.	8	
		<i>Leucanthemum maximum</i> DC.	6	
		<i>Physalis alkekengi</i> L. var. 'Franchetii'	2	
Клумба прямокутна	0,7	<i>Iris hybrida</i> hort.	14	3
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	3	
Клумба прямокутна	16,0	<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	11	2
		<i>Tagetes erecta</i> L.	10	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	3	
Клумба прямокутна	0,5	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	4	2

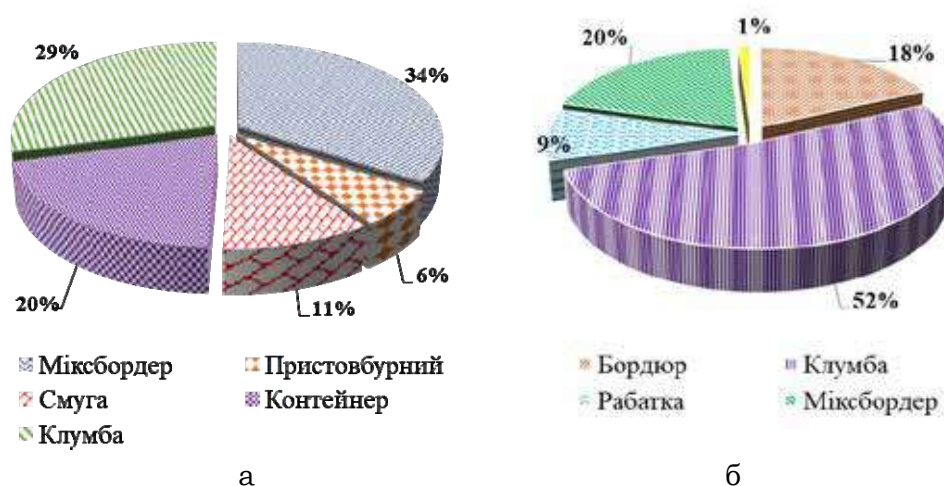

Рис. 1. Співвідношення різних типів квітників на вул. О. Гончара (а) та вул. Феодосіївській (б), %

Рис. 2. Пристовбурний і припіднятий квітники на вул. О. Гончара

Видовий склад і кількісні показники квітників на вул. Феодосіївській м. Дніпро

Таблиця 2

Тип квітника	Площа квітника, м ²	Назва виду рослин	Кількість, шт.	Категорія стану квітника
1	2	3	4	5
Бордюр	10,0	<i>Iris hybrida hort.</i>	26	1
		<i>Hemerocallis hybridus hort.</i>	26	
Клумба трикутна	10,59	<i>Callistephus chinensis (L.) Nees</i>	2	1
		<i>Cosmos bipinnatus Cav.</i>	12	
		<i>Petunia × hybrida Vilm.</i>	8	
		<i>Perilla frutescens (L.) Britton</i>	5	
		<i>Pelargonium zonale Wild.</i>	4	
		<i>Chrysanthemum × koreanum hort.</i>	4	
		<i>Vinca major L.</i>	7	
		<i>Solidago canadensis L.</i>	3	
		<i>Sedum spectabile Boreau.</i>	1	
		<i>Phlox paniculata L.</i>	3	
		<i>Gaillardia aristata Pursh.</i>	6	
		<i>Rudbeckia hybrida hort.</i>	3	
		<i>Psephellus dealbatus (Willd.) K. Koch</i>	7	

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5
Клумба прямокутна	6,63	<i>Rudbeckia hirta</i> L.	2	2
		<i>Allium ramosum</i> L.	7	
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	19	
		<i>Yucca filamentosa</i> L.	1	
		<i>Gladiolus hybrida</i> hort.	2	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	1	
		<i>Berberis thunbergii</i> DC	1	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	2	
		<i>Solidago canadensis</i> L.	1	
Рабатка	5,0	<i>Aster novi-belgii</i> L.	6	2
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	7	
		<i>Callistephus chinensis</i> (L.) Nees	5	
		<i>Rudbeckia hybrida</i> hort.	8	
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	22	
Клумба прямокутна	4,2	<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	1	3
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	3	
		<i>Chrysanthemum</i> × <i>koreanum</i> hort.	1	
Міксбордер	10,81	<i>Cosmos bipinnatus</i> Cav.	12	2
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	25	
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K. Koch	10	
Клумба (орнаментальна, складається з 3-х трикутників)	7,5	<i>Begonia semperflorens</i> hort	283	1

ник гібридний (17,1%), півники гібридні (4,8%). Стан рослин на вул. Феодосіївській оцінили як добрий, проте значна кількість квітників отримали оцінку «задовільно» (42,86%). У них визначена незначна кількість рослин із відмерлими листками й пагонами та наявність бур'янів, сухість ґрунту, а також його переущільнення. Лише одна клумба отримала оцінку «незадовільно».

Частина рослин на ній мало декоративна. Потрібно оновити її асортимент, частину ґрунту та створити новий бордюр.

Найдекоративніша орнаментальна клумба з бегонії вічноквітучої, на якій чергуються шість трикутників, три з яких засаджені рослинами цього виду з білими й рожевими квітками, а інші – з газонними травами (рис. 3). У центрі поруч із декора-

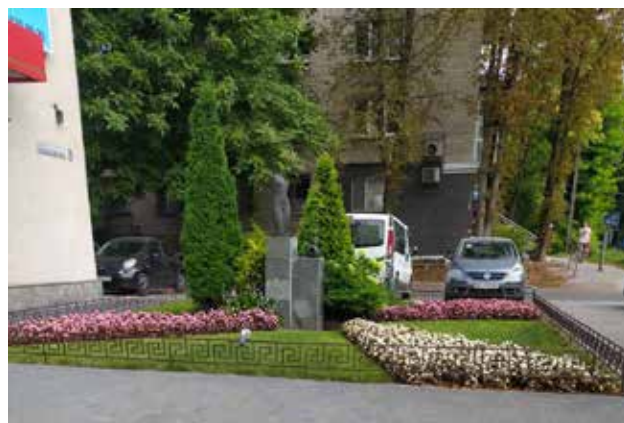

Рис. 3. Квітники на вул. Феодосіївській

тивною скульптурою зростає група з ялівців і туй. Життєвий стан рослин на цій клумбі найкращий. Оригінальний вигляд має трикутна клумба з великим декоративним каменем.

На вул. Севастопольській чисельність квітників вдвічі більша, ніж на

вул. Феодосіївській. Серед них переважають рабатки (5 шт.), прямокутні та квадратні клумби (6 шт.). У найменшій кількості виявлені квіткові групи (1 шт.) та смуги (2 шт.) (табл. 3).

Оцінки стану квітників на вулиці Севастопольській різняться. У п'яти об'єк-

Таблиця 3

Видовий склад і кількісні показники квітників на вул. Севастопольській м. Дніпро

Тип квітника	Площа квітника, м ²	Назва виду рослин	Кількість, шт.	Категорія стану квітника
1	2	4	5	6
Рабатка	8,0	<i>Gaillardia aristata</i> Pursh.	4	1
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	3	
		<i>Anemone vitifolia</i> Buch.-Ham. ex DC.	2	
		<i>Althaea rosea</i> L.	7	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	1	
		<i>Vinca major</i> L.	7	
Група	1,0	<i>Rudbeckia hybrida</i> hort.	20	2
Смуга	5,0	<i>Tradescantia</i> × <i>andersoniana</i> W.Ludw. & Rohweder	5	3
		<i>Pelargonium zonale</i> Wild.	3	
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	4	
Рабатка	9,21	<i>Tagetes patula</i> L.	15	2
		<i>Iris hybrida</i> hort.	10	
		<i>Coreopsis verticillata</i> L.	1	
		<i>Zinnia elegans</i> Jacq.	7	
		<i>Digitalis purpurea</i> L.	2	
		<i>Saponaria officinalis</i> L.	3	
Смуга	4,0	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	3	3
		<i>Tagetes patula</i> L.	12	
Клумба прямокутна	26,32	<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	15	3
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	∞	
Рабатка	20,21	<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	6	1
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	4	
		<i>Iris hybrida</i> hort.	8	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	1	
		<i>Chrysanthemum</i> × <i>koreanum</i> hort.	2	
		<i>Tagetes patula</i> L.	29	
Клумба прямокутна	37,11	<i>Pelargonium zonale</i> Wild.	5	3
		<i>Aster novi-belgii</i> L.	18	
		<i>Yucca filamentosa</i> L.	6	
Клумба квадратна	3,53	<i>Iris hybrida</i> hort.	78	3
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	2	
Клумба квадратна	3,53	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	7	3
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	33	
Рабатка	25,0	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	33	3

Продовження таблиці 3

1	2	4	5	6
Клумба квадратна	3,53	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	10	3
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau	3	
Клумба квадратна	3,53	<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	8	1
Рабатка	16,56	<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	24	1
		<i>Rudbeckia hybrida</i> hort.	12	
Клумба прямокутна	5,3	<i>Yucca filamentosa</i> L.	1	1
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	16	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	2	
		<i>Allium ramosum</i> L.	2	

тів (35,71%) він добрий, у двох (14,29%) – задовільний, у половини – незадовільний. Забур'яненість, в'янення деяких рослин у полуденні години та значне ущільнення ґрунту сприяють ослабленню рослин. Для покращення вигляду квітника бордюру навколо рабатки потрібно частково замінити, а використані для декору шини та каміння погіршують загальний її вигляд, їх краще видалити. Слід, однак, вказати, що оскільки на переважній більшості квітників цієї вулиці здійснюється прополювання, то їх забур'яненість низька.

Контейнерне озеленення з квітниковими рослинами представлене всього двома контейнерами, у яких зростає очиток видний. Загальна чисельність трав'янистих квітникових рослин на цій вулиці становить 409 шт. Вони належать до 22 видів із 13 родин. Найчастіше зустрічаються півники гібридні (23,5%), хости подорожникова та ланцетолиста (22,2%), чорнобривці розлогі (13,7%). Як і на вул. Феодосіївській,

у квітниках висаджені також і гарноквітучі чагарникові рослини: спірея середня, троянда садова, бузок звичайний і ліана кампсис укорінливий. Загальна площа квітників на цій вулиці становить 168,30 м², найбільшу займають клумби й рабатки (рис. 4а). На вул. В. Моссаковського створено 18 квітників. Їх загальна площа – 70,27 м² (рис. 4б).

Зустрічальність різних типів квітників наведено в табл. 4. По краю тротуару встановлено 47 контейнерів: по 3 – із чорнобривцями відхиленими та півниками гібридними, 2 – із бальзамом новогвінейським, 5 – із хостою подорожниковою, 6 – із петунією гібридною та 28 шт. із лілійником гібридним. Контейнери, що використані для озеленення вулиці, мають різну форму – прямокутну, чашоподібну, трикутну, найчастіше квадратну. Усього у квітниках вулиці зростає близько 542 одиниці декоративних трав'янистих рослин, що належать до 21 виду з 11 родин.

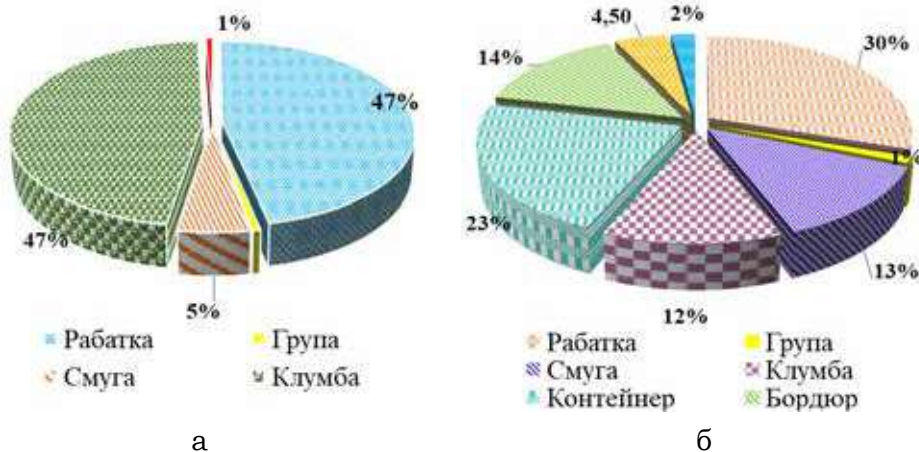

Рис. 4. Співвідношення квітників на вул. Севастопольській (а) та вул. В. Моссаковського (б), %

Таблиця 4

Видовий склад і кількісні показники квітників на вул. В. Моссаковського м. Дніпро

Тип квітника	Площа квітника, м ²	Назва виду рослин	Кількість, шт.	Категорія стану квітника
Рабатка	7,24	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	3	3
		<i>Iris hybrida</i> hort.	50	
Клумба прямокутна	2,0	<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	2	3
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	5	
		<i>Hibiscus moscheutos</i> L.	1	
Бордюр	2,5	<i>Impatiens hawkeri</i> W.Bull	28	1
Бордюр	2,32	<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	15	2
Рабатка	13,86	<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	45	3
Бордюр	3,29	<i>Iris hybrida</i> hort.	25	3
Бордюр	2,35	<i>Iris hybrida</i> hort.	25	3
Рабатка	2,21	<i>Iris hybrida</i> hort.	25	3
Клумба прямокутна	4,0	<i>Zinnia elegans</i> Jacq.	5	1
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	4	
		<i>Tagetes patula</i> L.	3	
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	2	
		<i>Datura stramonium</i> L.	1	
Рабатка	4,0	<i>Iris hybrida</i> hort.	10	2
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	15	
Бордюр	2,3	<i>Althaea rosea</i> L.	1	2
		<i>Iris hybrida</i> hort.	15	
Смуга	2,65	<i>Iris hybrida</i> hort.	9	3
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K. Koch	1	
Смуга	5,0	<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	19	2
Поодинокі	2,0	<i>Iris hybrida</i> hort.	13	3
Смуга	4,0	<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	9	2
		Garden Rose	1	
Міксбордер	4,5	<i>Tagetes patula</i> L.	16	1
		<i>Stachys byzantina</i> K.Koch & Scheele	10	
		<i>Convallaria majalis</i> L.	10	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	4	
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K. Koch	2	
		<i>Chrysanthemum</i> × <i>koreanum</i> hort.	5	
		<i>Yucca filamentosa</i> L.	2	
		<i>Heliopsis helianthoides</i> var. <i>scabra</i> Dun	5	
Клумба квадратна	5,06	<i>Mirabilis jalapa</i> L.	1	1
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	2	
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	4	
		<i>Iris hybrida</i> hort.	5	
Група	0,99	<i>Hibiscus moscheutos</i> L.	2	1

Ця вулиця оздоблена дуже яскравими квітниками (рис. 5а, б) – жовтий соняшничок садовий, бальзамін рожевих відтінків, помаранчево-червоні чорнобривці тощо. Основу озеленення становлять півник гібридний (34,2%) та лілійник гібридний (25,7). Частина об'єктів має задовільний стан (27,78%) або добрий (27,78%), а оцінка інших (44,44%) незадовільна. Відсутня цілісна композиція, характерні забур'яненість сухість і значна ущільненість ґрунту, між рослинами існують значні прогалини.

На вулиці Л. Паторжинського квітникове озеленення представлене сімома квітниками, що мають загальну площу 104,96 м². Серед них: 3 рабатки, 2 бордюри, 1 клумба квадратної форми та 1 міксбордер (рис. 6а).

Як вуличне озеленення використано 13 контейнерів: із чорнобривцями розлогими (6 од.), очитком видним (4 од.), лілійником гібридним (2 од.) і гайлардією

гібридною (1 од.). Загалом у квітникових насадженнях вулиці І. Паторжинського визначено близько 420 од. квітникових трав'янистих рослин (табл. 5).

Усього на квітниках вул. І. Паторжинського виявлено 17 видів трав'янистих рослин із 6 родин. Найбільшу частку становлять лілійник гібридний (16,9%), геліопсис соняшниковидний (14,0%) та хости (15,0%).

Відповідно до стану квітників на вул. І. Паторжинського три з них отримали оцінку «добре», один – «задовільно», три – «незадовільно». На цих квітниках відсутній композиційний задум, рослини зростають хаотично, відсутній полив, висока забур'яненість, виявлено відпад рослин.

Кількість квітників найбільша на вул. Шевченка, їх площа становить понад 379,08 м². Серед типів квіткового оформлення найбільшими за площею є масиви, міксбордери, мінірозарії, смуга (рис. 6б).

а

б

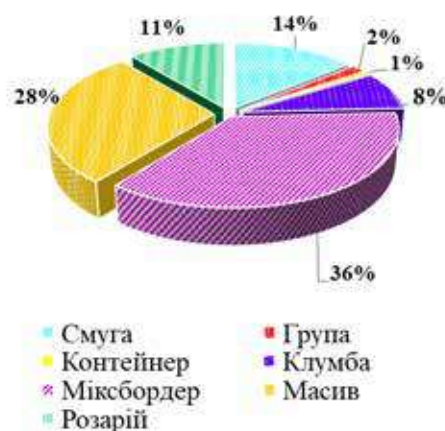

в

Рис. 5. Квітники на вул. В. Моссаковського (а, б) та вул. І. Паторжинського (в)

а

б

Рис. 6. Співвідношення квітників на вул. І. Паторжинського (а) та вул. Шевченка (б), %

Таблиця 5

Видовий склад і кількісні показники квітників на вул. І. Паторжинського м. Дніпро

Тип квітника	Площа квітника, м ²	Назва виду рослин	Кількість, шт.	Категорія стану квітника
Бордюр	5,74	<i>Rudbeckia hybrida</i> hort.	30	3
Рабатка	4,6	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	9	1
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K.Koch	3	
		<i>Paeonia lactiflora</i> Pall.	1	
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	13	
Бордюр	3,0	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	5	1
Міксбордер	26,32	<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	35	1
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K.Koch	18	
		<i>Iris hybrida</i> hort.	9	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	2	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	4	
		<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	1	
		<i>Heliopsis helianthoides</i> var. <i>scabra</i> Dun	4	
		<i>Chrysanthemum</i> × <i>koreanum</i> hort.	1	
		<i>Aster novi-belgii</i> L.	2	
		<i>Allium ramosum</i> L.	18	
		<i>Calendula officinalis</i> L.	20	
		<i>Aster dumosum</i> (L.) G.L.Nesom	4	
Рабатка	23,19	<i>Heliopsis helianthoides</i> var. <i>scabra</i> Dun	4	2
		<i>Paeonia lactiflora</i> Pall.	7	
		<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	13	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	2	
		<i>Gaillardia x hybrida</i> hort.	8	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	3	
		<i>Iris hybrida</i> hort.	20	
		<i>Tagetes patula</i> L.	45	
Рабатка	39,48	<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	50	3
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	25	
		<i>Heliopsis helianthoides</i> var. <i>scabra</i> Dun	48	
Клумба квадратна	2,63	<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	8	3
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	5	
		<i>Heliopsis helianthoides</i> var. <i>scabra</i> Dun	3	

Зустрічаються групи, квадратні та прямокутні клумби (табл. 6), а також 9 контейнерів: із півниками гібридними (2 од.), пеларгонією зональною (2 од.), хостою ланцетистою (2 од.), рудбекією блискучою

(1 од.), петунією гібридною (1 од.), очитком видним (1 од.).

У квітниках на вул. Шевченка зростає близько 790 екземплярів трав'янистих декоративних рослин. Вони належать до

Таблиця 6

Видовий склад і кількісні показники квітників на вул. Шевченка м. Дніпро

Тип квітника	Площа квітника, м ²	Назва виду рослин	Кількість, шт.	Категорія стану квітника
1	2	3	4	5
Смуга	1,55	<i>Chrysanthemum × koreanum</i> hort.	5	3
		<i>Heimerocallis hybridus</i> hort.	14	
Група	1,5	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	1	3
		<i>Ageratum houstonianum</i> Mill.	5	
Група	0,69	<i>Heliopsis helianthoides</i> var. <i>scabra</i> Dun	2	3
		<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	2	
Група	2,1	<i>Iris hybrida</i> hort.	9	3
		<i>Oenothera biennis</i> L.	5	
Клумба квадратна	12,37	<i>Iris hybrida</i> hort.	10	3
		<i>Heimerocallis hybridus</i> hort.	14	
Клумба квадратна	2,25	<i>Tagetes patula</i> L.	3	3
		<i>Zinnia elegans</i> Jacq.	7	
Смуга	3,0	<i>Paeonia lactiflora</i> Pall.	6	2
Клумба прямокутна	7,0	<i>Heimerocallis hybridus</i> hort.	29	1
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	4	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	5	
		<i>Paeonia lactiflora</i> Pall.	1	
Група	2,0	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	8	3
		<i>Iris hybrida</i> hort.	1	
Клумба квадратна	1,5	<i>Heimerocallis hybridus</i> hort.	6	3
Міксбордер	58,75	<i>Iris hybrida</i> hort.	84	1
		<i>Rudbeckia hybrida</i> hort.	7	
		<i>Althaea rosea</i> L.	12	
		<i>Calendula officinalis</i> L.	31	
		<i>Yucca filamentosa</i> L.	2	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	2	
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K.Koch	20	
Клумба прямокутна	3,78	<i>Iris hybrida</i> hort.	10	2
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K.Koch	5	
Клумба прямокутна	3,29	<i>Heimerocallis hybridus</i> hort.	15	3
		<i>Solidago canadensis</i> L.	1	
Міксбордер	63,62	<i>Heimerocallis hybridus</i> hort.	29	2
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	19	
		<i>Paeonia lactiflora</i> Pall.	3	
		<i>Chrysanthemum × koreanum</i> hort.	19	
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K.Koch	26	
		<i>Iris hybrida</i> hort.	10	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	2	
		<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	1	
		<i>Paeonia × suffruticosa</i> Andrews	1	
Смуга	48,6	<i>Symphoricarpos albus</i> Blake	3	2
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K.Koch	6	
		<i>Gaillardia x hybrida</i> hort.	3	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	18	
		<i>Heliopsis helianthoides</i> var. <i>scabra</i> Dun	40	

Продовження таблиці 6

1	2	3	4	5
Масив	62,64	<i>Heliopsis helianthoides</i> var. <i>scabra</i> Dun	110	2
Розарій	41,75	Garden Rose	85	1
Масив	45,12	<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	19	2
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	8	
		<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	8	
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K.Koch	2	
		<i>Antirrhinum majus</i> L.	4	
Міксбордер	16,57	<i>Paeonia lactiflora</i> Pall.	3	2
		<i>Hosta sieboldiana</i> (Hook.) Engl.	2	
		<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	1	
		Garden Rose	1	
		<i>Tradescantia</i> × <i>andersoniana</i> W.Ludw. & Rohweder	9	
		<i>Hemerocallis hybridus</i> hort.	19	
		<i>Iris hybrida</i> hort.	9	
		<i>Yucca filamentosa</i> L.	7	

25 видів з 11 родин. У міксбордерах використані також чагарникові рослини: півонія деревовидна, троянда садова, ялівець горизонтальний, сніжноягідник білий тощо. Прикрашенням вулиці є розарій, у якому зростає 85 кущів переважно чайно-гібридних садових троянд різних кольорів. В озелененні вулиці переважають геліопсис соняшниковидний, троянда садова, півники гібридні та лілійник гібридний.

Аналіз стану квітників показав, що 9 з них (47,37%) перебувають у незадовільному стані внаслідок значного забур'янення,

ущільненості та сухості ґрунту, наявності великих прогалів і порослевих нащадків. Їх непривабливий вигляд обумовлений також тим, що рослини часто зростають невпорядковано. Крім того, у квітниках висаджено мало високодекоративних вищих рослин. Стан мінірозарію, прямокутної клумби та міксбордера оцінено як добрий, решту 7 од. (або 36,84%) квітників – як задовільний (рис. 7а).

Вулицю Л. Лук'яненка прикрашає міксбордер, на якому зростають трав'янисті декоративні квіткові рослини, що представ-

а

б

Рис. 7. Квітникове озеленення на вул. Т. Шевченка (а), вул. Лук'яненка (б)

лені чотирма видами з трьох родин: 52 кущі троянд садових та 1 кущ форзиції європейської, а також 13 рослин бирючини звичайної, які окантовують квітник з боку пішохідної смуги (табл. 7).

Загальна площа квітника – близько 66,5 м². Його обмежує високий бордюр із каміння. На міксбордері розташовані 2 величні декоративні чорні камені (рис. 7б). Стан квітника оцінено як добрий.

На вул. Л. Писаржевського виявлено лише 4 квітники, проте вони досить великі, їх сумарна площа становить 118,65 м² (табл. 8). Це міксбордер (39,76 м²) і 2 квіткові масиви, що мають розміри 35,34 м² та 41,3 м² і група площею 2,25 м². На цих квітниках зростає близько 250 екземплярів декоративних трав'янистих рос-

лин, які належать до 13 видів із 10 родин. Пріоритетними є лілійник гібридний (22,0%), хоста подорожникова (19,6%) та півники гібридні (12,0). Тільки міксбордеру надано задовільну оцінку, стан інших квітників у цілому незадовільний. Слід відмітити бідне різноманіття рослин, серед них мало гарноквітучих видів, великі ділянки пусті, а на більшій частині їх площі зростає самосів.

На вул. П. Гусенка квітники представлені прямокутною та квадратною клумбами. На них висаджено загалом усього близько 82 декоративних квіткових рослин (табл. 9). На цій вулиці асортимент квіткових рослин репрезентований лише сімома видами, які належать до шести родин. Найчисельніші рослини – це півники гібридні.

Таблиця 7
Видовий склад і кількісні показники квітників на вул. Л. Лук'яненка м. Дніпро

Тип квітника	Площа квітника, м ²	Назва виду рослин	Кількість, шт.	Категорія стану квітника
Міксбордер	66,5	<i>Iris hybrida hort.</i>	27	1
		<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K. Koch	5	
		<i>Chrysanthemum × koreanum hort.</i>	22	
		<i>Hemerocallis hybridus hort.</i>	7	
		Garden Rose	52	
		<i>Ligustrum vulgare</i>	13	

Таблиця 8
Видовий склад і кількісні показники квітників на вул. Л. Писаржевського м. Дніпро

Тип квітника	Площа квітника, м ²	Назва виду рослин	Кількість, шт.	Категорія стану квітника
Масив	35,34	<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	8	3
		<i>Hemerocallis hybridus hort.</i>	22	
		<i>Iris hybrida hort.</i>	30	
		<i>Phalaris arundinacea</i> L.	11	
Масив	41,3	<i>Hemerocallis hybridus hort.</i>	35	3
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	27	
		<i>Physalis alkekengi</i> L. var. 'Franchetii'	10	
Міксбордер	39,76	<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K. Koch	5	2
		<i>Rudbeckia hybrida hort.</i>	7	
		<i>Sedum spectabile</i> Boreau.	5	
		<i>Hemerocallis hybridus hort.</i>	20	
		<i>Canna indica</i> L.	6	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	14	
		<i>Stachys byzantina</i> K. Koch & Scheele	28	
		<i>Althaea rosea</i> L.	2	
		<i>Chrysanthemum × koreanum hort.</i>	6	
		<i>Vinca major</i> L.	7	
Група	2,25	<i>Rudbeckia hybrida hort.</i>	7	3

Таблиця 9

Видовий склад і кількісні показники квітників на вул. П. Гусенка м. Дніпро

Тип квітника	Площа квітника, м ²	Назва виду рослин	Кількість, шт.	Категорія стану квітника
Клумба квадратна	2,25	<i>Mirabilis jalapa</i> L.	2	3
		<i>Yucca filamentosa</i> L.	1	
		<i>Lobularia maritima</i> (L.) Desr.	15	
Клумба прямокутна	12,0	<i>Chrysanthemum</i> × <i>koreanum</i> hort.	15	1
		<i>Chrysanthemum</i> × <i>multiflora</i> hort.	4	
		<i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	3	
Смуга	8,2	<i>Iris hybrida</i> hort.	∞	2

Відмічена різниця стану квітників: він добрий у прямокутній клумбі, у смуги – задовільний, квадратну клумбу оцінено незадовільно (рис. 8).

Узагальнені дані стосовно типів квітників і їх площі на досліджуваних вулицях представлені в табл. 10.

Найменші площі квітникового озеленення виявлені на вулицях Л. Лук'яненка, П. Гусенка, Феодосіївській, найбільші – на вул. І. Паторжинського, Т. Шевченка, а також Севастопольській (рис. 9). На вул. Л. Писаржевського вони також досить великі, однак практично не засаджені, мають значні пусті ділянки, а зростаючі на них декоративні рослини – переважно самосів.

Згідно з отриманими даними, міксбордери займають найбільшу сумарну площу

на всіх дослідних вулицях – 319,28 м². Загальна площа клумб, масивів і рабток не надто відрізняється – 194,17 м², 184,40 м² та 178,56 м² відповідно. Найменші площі відведені пристовбурним квітникам (5,7 м²) і групам (10,53 м²). Територія, що займають усі квітники на обстежених вулицях, становить близько 1109,36 м². Найчастіше зустрічаються такі типи квітників, як міксбордери (на 7 вулицях), клумби (на 7), контейнери (на 6) та смуги (на 5). На вул. Севастопольській виявлено найбільшу площу рабток і клумб, а на вул. Т. Шевченка – груп, смуг і міксбордерів. Пристовбурні квітники створені тільки на одній вулиці – О. Гончара.

На рисунку 10 графічно представлені показники стану квітників на обстежених вулицях. Аналіз свідчить, що значна частка

Рис. 8. Рабатка та смуга на вул. П. Гусенка

Таблиця 10

Загальна площа різних типів квітників на вулицях Нагірної частини м. Дніпро, м²

Типи квітників	Вулиці*									Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Клумба	28,92	79,32	30,19	2,63	11,06	27,80	–	14,25	–	194,17
Рабатка	5,00	78,98	–	67,27	27,31	–	–	–	–	178,56
Смуга	–	9,00	53,15	–	11,65	9,80	–	8,20	–	91,80
Контейнер	0,60	1,00	2,30	6,50	20,20	19,10	–	–	–	49,70
Бордюр	10,00	–	–	8,74	12,76	–	–	–	–	31,50
Група	–	1,00	6,29	–	0,99	–	2,25	–	–	10,53
Міксбордер	10,81	–	138,94	26,32	4,50	32,42	39,76	–	66,50	319,25
Пристовбурний	–	–	–	–	–	5,70	–	–	–	5,70
Поодинокі	–	–	–	–	2,00	–	–	–	–	2,00
Розарій	–	–	41,75	–	–	–	–	–	–	41,75
Масив	–	–	107,76	–	–	–	76,64	–	–	184,40
Загалом	55,33	169,30	380,38	111,46	90,47	94,82	118,65	22,45	66,50	1109,36

*Примітка: 1 – Феодосіївська, 2 – Севастопольська, 3 – Т. Шевченка, 4 – І. Паторжинського, 5 – В. Моссаковського, 6 – О. Гончара, 7 – Л. Писаржевського, 8 – П. Гусенка, 9 – Л. Лук'яненка.

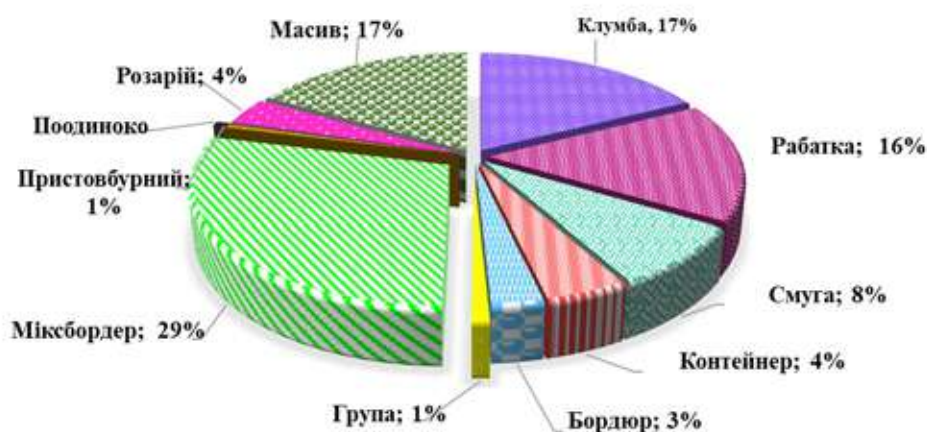

Рис. 9. Співвідношення різних типів квітників Нагірної частини м. Дніпро від загальної кількості, %

квітників має незадовільний стан, а отже, потребує оновлення.

Узагальнення результатів стосовно використання видів рослин у квітковому дизайні свідчить, що деякі види квіткових декоративних рослин зустрічаються дуже рідко – це півники гібридні, півонія молочноквіткова, півонія деревовидна, ротики садові, традесканція Андерсона, канна індійська, фізостегія віргінська, анемона корончаста, петунія гібридна. Значну частку становлять невибагливі до умов зростання рослини.

Отримані результати дадуть змогу оцінити якість озеленення досліджуваних вулиць Нагірної частини м. Дніпро, а також слугуватимуть основою для розробки рекомендацій з його покращення.

Висновки

1. Сумарна площа квіткового озеленення на досліджуваних вулицях Нагірної частини м. Дніпро становить понад 1109,36 м². Найчастіше у вуличному озелененні зустрічаються такі типи квітників, як міксбордери та клумби – на семи вулицях із дев'яти, контейнери – на шести, а смуги – на п'яти.

2. Найменша сумарна величина площі квітників визначена на вулицях Л. Лук'яненка (66,50 м²), Феодосіївській (55,33 м²), П. Гусенка (22,45 м²), а найбільша – на вул. Т. Шевченка (380,38 м²).

3. За загальною площею серед усіх квітників, що підлягали аналізу, міксбордери займають 319,25 м². Клумби, масиви та рабатки мають близькі за значеннями показ-

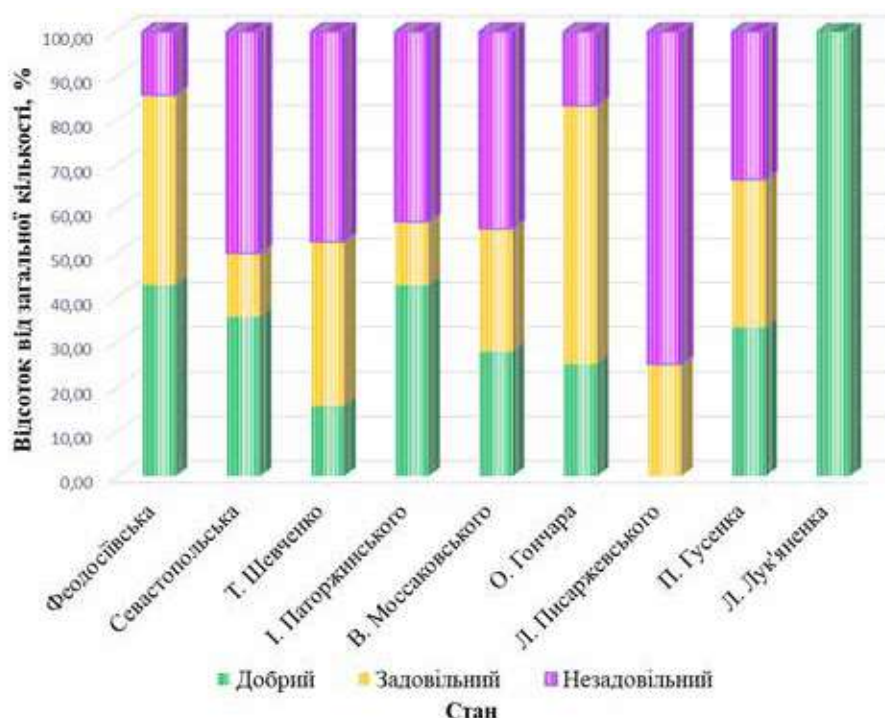

Рис. 10. Порівняльний аналіз стану квітників на вулицях
Нагірної частини м. Дніпро, %

ники сумарної площі – 194,17 м², 184,40 м², 178,56 м² відповідно.

4. На обстежених ділянках стан квітників значно відрізняється. Він оцінений як задовільний, незадовільний або добрий. Погіршення декоративності, а отже, зниження оцінки ряду об'єктів пояснюється часто значним забур'яненням, великими проміжками між рослинами, сухістю й ущільненням ґрунту, непродуманою композицією, невідповідністю висаджених рослин екологічним умовам зростання.

5. Найбільший відсоток квітників, що мали добрий стан, виявили на вулицях Феодосійській та І. Паторжинського. На вулиці Л. Писаржевського квітники з оцінкою «добре» відсутні, а їх частка в неза-

довільному стані більша, ніж на інших вулицях.

6. Найчастіше у вуличних квітниках зростають невибагливі до умов зростання рослини: на осонні – лілійник гібридний, геліопсис соняшникоподібний, а у затіненні – хоста подорожникова та ланцетолиста.

7. Для підтримання вуличних квітників у доброму стані потрібно приділяти більше уваги не тільки агротехнічним заходам і добору стійких рослин, але й дотримуватися екологічних і художньо-декоративних принципів. Під час планування вуличного квіткового дизайну важливо керуватися рекомендаціями складання композицій, гармонійного розташування їх елементів і вибору кольорової гами.

Список використаної літератури

- Антонюк Н.Є. Інтродукція рослин рівнинної частини України. Київ : Наук. думка, 1972. 145 с.
- Бессонова В.П. Рослини квітників : довідник. Дніпропетровськ : Вид-во «Свідлер А.А.», 2010. 176 с.
- Бессонова В.П., Іванченко О.Є., Сисоєва О.В. Оцінка стійкості та декоративності квіткових рослин у контейнерній культурі промислового міста. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія Лісівництво та декоративне садівництво*. 2011. Вип. 164. Ч. 3. С. 280–285.
- Бессонова В.П., Яковлєва-Носарь С.О., Іванченко О.Є. Аналіз квітникового озеленення у парках і скверах Правобережжя міста Дніпра. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2022. Т. 32. № 1. С. 51–61. <https://doi.org/10.36930/40320108>.
- Бессонова В.П., Яковлєва-Носарь С.О. Екоморфний аналіз квітникового озеленення у парках та скверах правобережжя м. Дніпро. *Proceedings of I International Scientific and Practical*

Conference “Modern research in world science” (April 17–19, 2022) SPC “Sci-conf.com.ua”, Lviv, Ukraine. 2022. С. 93–96. [Електронний ресурс]. URL: <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/7009> (дата звернення 10.11.2024).

Бойко Т.О., Ворона А.М. Аналіз стану квітникового оформлення міста Кропивницький та шляхи поліпшення: *Вісник Уманського національного університету садівництва*. Садово-паркове господарство. 2023. № 2. С. 71–76. <https://doi.org/10.32782/2310-0478-2023-2-71-76>.

Горбенко Н.Є. Однорічні декоративні рослини у квітковому оформленні Львова. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23.9. С. 172–176.

Дидів О., Дидів І., Лещук Н. Вивчення видового складу однорічних квітково-декоративних рослин в умовах західного лісостепу України. *Вісник Львівського національного університету природокористування. Серія «Агрономія»*. 2023. № 27. С. 114–120. <https://doi.org/10.31734/agronomy2023.27.114>.

Іщук А.П. Аналіз стану квітникових насаджень м. Біла Церква та шляхи його поліпшення. *Агробіологія*. 2012. № 8. С. 78–82.

Левон Ф.М., Кузнецов С.І. Концептуальні аспекти формування міських зелених насаджень у сучасних умовах. *Інтродукція рослин*. 2006. № 4. С. 53–57.

Музичук Г.М. Концепція вдосконалення квітникового оформлення населених міст України та практичні рекомендації щодо поліпшення вуличних ландшафтів. *Роль ботанічних садів у зеленому будівництві міст, курортних та рекреаційних зон* : матеріали міжнар. конф., присвяченої 135-річчю Ботанічного саду ОНУ ім. І.І. Мечнікова. Одеса, 2002. С. 46–51.

Пушкар В.В. Дизайн квітників : навч. посібн. [для студ. ВНЗ]. Київ : Вид-во «Альтерпрес», 2007. 336 с.

Струтинська Ю.В., Роговський С.В. Таксономічна структура культурних квіткових рослин внутріквартальних просторів міста Біла Церква. *Новітні технології в агрономії, землеустрої та садово-парковому господарстві* : матеріали доповідей державної науково-практичної конференції студентів. Біла Церква, 2019. С. 56–58.

Черняк В.М., Прокопчук В.М., Монарх В.В. Аналіз асортименту і стану квітково-декоративних насаджень м. Вінниця та шляхи його поліпшення. *Сільське господарство та лісівництво*. 2016. № 3. С. 185–192.

Чипиляк Т.Ф., Мазура М.Ю., Береславська О.О., Лещенюк О.М. Квітково-декоративне оформлення парків та скверів міста Кривий Ріг. Рекомендації щодо його поліпшення. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.4. С. 164–169.

Brickell C. RHS Encyclopedia of Plants & Flowers. London : Dorling Kindersley. 2019. 744 p.

Danquah J.A. Perceptions of landlords to trees in built-up urban areas in Ghana. *Arboricultural Journal*. 2022. Vol. 45. № 3. P. 238–253. <https://doi.org/10.1080/03071375.2022.2129195>.

Dugasseh F.A., Andersen M.S. Non-carbon benefits of REDD+ implementation and sustainable emission reductions – a review. *Forests, Trees and Livelihoods*. 2024. Vol. 33. № 4. P. 299–318. <https://doi.org/10.1080/14728028.2024.2383737>.

Feyisa A., Negash M., Melka Y. Urban green infrastructure affects woody plant diversity and carbon stock in Hawassa city in Ethiopia. *Arboricultural Journal*. 2022. Vol. 44. № 2. P. 84–98. <https://doi.org/10.1080/03071375.2021.2014696>.

Frediani K. Advancing arboriculture through human and tree ecology. *Arboricultural Journal*. 2024. Vol. 46. № 2. P. 132–144. <https://doi.org/10.1080/03071375.2024.2341546>.

Gunko S.O., Tsvetkova N.M., Neposhivaylenko N.O. The interpolation of cadmium in soils of an urbanized territory of the steppe Dnieper region using geoinformation modeling methods. *Biosystems Diversity*. 2018. Vol. 26. № 2. P. 145–152. <https://doi.org/10.15421/011823>.

Hand K.L., Rix H., Stokes J., Doick K.J. The creation, content and use of urban tree strategies by English local governments. *Arboricultural Journal*. 2022. Vol. 44. № 4. P. 183–207. <https://doi.org/10.1080/03071375.2022.2072623>.

Iftikar T., Hussain S., Malik M.I., Hyder S., Kaleem M., Saqib, A. Green human resource management and pro-environmental behaviour nexus with the lens of AMO theory. *Cogent Business & Management*. 2022. Vol. 9. № 1. <https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2124603>.

Mady K., Abdul Halim M.A.S., Omar K., Abdelkareem R.S., Battour M. Institutional pressure and eco-innovation: The mediating role of green absorptive capacity and strategically environmental orientation among manufacturing SMEs in Egypt. *Cogent Business & Management*. 2022. Vol. 9. № 1. <https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2064259>.

Maitra S., Jyethi D.S. Particulate matter removal by forest cover in Delhi. *Arboricultural Journal*. 2020. Vol. 42. № 1. P. 36–49. <https://doi.org/10.1080/03071375.2020.1746541>.

Mushi H.M. Moderating role of green innovation between sustainability strategies and firm performance in Tanzania. *Cogent Business & Management*. 2024. Vol. 12. № 1. <https://doi.org/10.1080/23311975.2024.2440624>.

Pati P.K., Kaushik P., Maurya D., Adhikari C., Bishwas A.J., Khan M.L., Khare P.K. Evaluating the role of roadside vegetation in atmospheric carbon dioxide mitigation: a case study. *Arboricultural Journal*. 2023. Vol. 46. № 2. P. 97–119. <https://doi.org/10.1080/03071375.2023.2233868>.

Poje M., Vukelić A., Han Dovedan I. Perception of Flower Beds in Public Green Areas. *Agriculturae Conspectus Scientificus*. 2013. Vol. 78. № 2. P. 125–129.

Rotherham I.D. The tree experts – a history of professional arboriculture in Britain: by Mark Johnston, Oxford, UK, Windgather Press, Oxbow Books, 2021, Hardback, ISBN 978 1 91118 888 9. *Arboricultural Journal*. 2022. Vol. 44. № 2. P. 122–123. <https://doi.org/10.1080/03071375.2022.2083841>.

Scott A. Assessing public perception of landscape: the LANDMAP experience. *Landscape Research*. 2002. Vol. 27. P. 271–295. <https://doi.org/10.1080/01426390220149520>.

References

Antonjuk, N.Je. (1972). Introdukcija roslyn rivnynnoji chastyny Ukrainy [Introduction of plants of the plain part of Ukraine]. Kyjv: Nauk. dumka [in Ukrainian].

Barbarych, A.I., Bradis, Ye.M., Visyulin, O.D., & Kotov, M.I., et al. (1965). Vyznachnyk roslyn Ukrayiny [Identifier of plants of Ukraine]. (2nd ed.). Kyiv: Urozhay [in Ukrainian].

Bessonova, V.P. (2010). Roslyny kvitnykiv: dovidnyk [Flower Garden Plants. Directory]. Dnipropetrovsk: Vyd-vo “Svidler A.L.”, 175 p. [in Ukrainian].

Bessonova, V.P., Ivanchenko, O.E., & Sysojeva O.V. (2011). Ocinka stijkosti ta dekoratyvnosti kvitkovykh roslyn u kontejnernij kul'turi promyslovogho mista. [Assessment of the durability and decorativeness of flowering plants in container culture of an urban area]. *Naukovyj visnyk Nacional'nogho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannja Ukrainy. Serija Lisivnyctvo ta dekoratyvne sadivnyctvo* [Scientific newsletter of the National University of Biological Resources and Natural History of Ukraine. Series Forestry and decorative gardening], 164, 3, 280–285 [in Ukrainian].

Bessonova, V.P., Yakovlieva-Nosar, S.O., & Ivanchenko, O.E. (2022). Analiz kvitnykovogho ozelenennja u parkakh i skverakh Pravoberezhzhja mista Dnipra. [Analysis of flower landscaping in parks and squares of the Right Bank of the Dnipro city]. *Naukovyj visnyk NLTU Ukrainy* [Scientific Bulletin of UNFU], 32, 1, 51–61. <https://doi.org/10.36930/40320108> [in Ukrainian].

Bessonova, V.P., & Yakovlieva-Nosar, S.O. (2022). Ekomorfnyj analiz kvitnykovogho ozelenennja u parkakh ta skverakh pravoberezhzhja m. Dnipro. [Ecomorphic analysis of floristic landscaping in parks and squares of the right bank of the Dnipro]. Proceedings of I International Scientific and Practical Conference “Modern research in world science” (April 17–19, 2022) SPC “Sci-conf.com.ua”, Lviv, pp. 93–96 [Electronic resource]. URL: <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/7009> (access date 10.12.2024) [in Ukrainian].

Boiko, T.O., & Vorona A.M. (2023). Analiz stanu kvitnykovogho oformlennja mista Kropyvnyckyj ta shljakhy polipshennja [Analysis of the state of flower arrangement in the city of Kropyvnytsky and ways of improvemen]. *Visnyk Umans'kogho nacional'nogho universytetu sadivnyctva: Sadovo-parkove ghospodarstvo* [Bulletin of Uman National University of Horticulture: landscape gardening], 2, 71–76. <https://doi.org/10.32782/2310-0478-2023-2-71-76> [in Ukrainian].

Horbenko, N.Ye. (2013). Odnorichni dekoratyvni roslyny u kvitkovomu oformlenni Ljvova. [Annual ornamental plants in the flower decoration of Lviv]. *Naukovyj visnyk NLTU Ukrainy* [Scientific Bulletin of UNFU], 23.9, 172–176 [in Ukrainian].

Dydiv, O., Dydiv, I., & Leshhuk N. (2023). Vyvchennja vydovogho skladu odnorichnykh kvitkovo-dekoratyvnykh roslyn v umovakh zakhidnogho lisostepu Ukrainy [Study of the species composition of annual flowering and ornamental plants in conditions of the Western Forest Steppe of Ukraine]. *Visnyk Ljvivskogho nacional'nogho universytetu pryrodokorystuvannja. Serija “Aghronomija”* [Bulletin of Lviv National Environmental University. Series Agronomy], 27, 114–120. <https://doi.org/10.31734/agronomy2023.27.114> [in Ukrainian].

Ishhuk, L.P. (2012) Analiz stanu kvitnykovykh nasadzhenj m. Bila Cerkva ta shljakhy jogho polipshennja [Analysis of the plantings of Bila Tserkva and the paths of its expansion]. *Aghrobiologhija* [Agrobiology], 8, 78–82 [in Ukrainian].

- Levon, F.M., & Kuznecov, S.I. (2006). Konceptualjni aspekty formuvannja misjkykh zelenykh nasadzhenj u suchasnykh umovakh [Conceptual aspects of formation of city green plantations in modern conditions]. *Introdukciya roslyn [Plant Introduction]*, 4, 53–57 [in Ukrainian].
- Muzychuk, Gh.M. (2002). Koncepcija vdoskonalennja kvitnykovogho oformlennja naselenykh mist Ukrajinj ta praktychni rekomendaciji shhodo polipshennja vulychnykh landshaftiv [The concept of a thorough landscape design of populated areas in Ukraine and practical recommendations for improving street landscapes]. *Rolj botanichnykh sadiv u zelenomu budivnyctvi mist, kurortnykh ta rekreacijnykh zon: materialy mizhnar. konf., prysujachenoji 135-richchju Botanichnogho sadu ONU im. I.I. Mechnikova [The role of botanical gardens in green everyday places, resort and recreational areas: materials of international scientific research. Conf., dedicated to the 135th anniversary of the Botanical Garden of ONU named after. I.I. Mechnikov]*. Odesa, pp. 46–51 [in Ukrainian].
- Pushkar, V.V. (2007). *Dyzain kvitnykiv: navch. posibn. [Flower garden design: a textbook]*, p. 336 [in Ukrainian].
- Strutynsjka, Ju.V., & Roghovsjkyj, S.V. (2019). Taksonomichna struktura kuljturnykh kvitkovykh roslyn vnutrikvartalnykh prostoriv mista Bila Cerkva. [Taxonomic structure of cultivated flower plants in the inner quarter spaces of the Bila Tserkva town]. *Novitni tekhnologhiji v aghronomiji, zemleustroji ta sadovo-parkovomu ghospodarstvi: materialy dopovidej derzhavnoji naukovopraktychnoji konferenciji studentiv. Bila Cerkva [New technologies in agronomy, land management and gardening: materials of the scientific and practical conference of students]*. Bila Tserkva, pp. 56–58 [in Ukrainian].
- Chernjak, V.M., Prokopchuk, V.M., Monarkh, V.V. (2016). Analiz asortymentu i stanu kvitnykovo-dekoratyvnykh nasadzhenj m. Vinnycja ta shljakhy jogho polipshennja [Analysis of assortment and condition of flower decorative plantations in Vinnitsa and the ways of their improvement]. *Siljsjke ghospodarstvo ta lisivnyctvo [Agriculture and forestry]*, 3, 185–192 [in Ukrainian].
- Chypyljak, T.F., Mazura, M.Ju., Bereslavsjska, O.O., & Leshhenjuk O.M. (2014). Kvitnykovo-dekoratyvne oformlennja parkiv ta skveriv mista Kryvyj Righ. Rekomendaciji shhodo jogho polipshennja [Flower Design of Parks and Squares in Krivoy Rog: Status, Problems and Recommendations for Improvement]. *Naukovyj visnyk NLTU Ukrajinj [Scientific bulletin of UNFU]*, 24.4, 164–169 [in Ukrainian].
- Brickell, C. (2019). *RHS Encyclopedia of Plants & Flowers*. London: Dorling Kindersley [in English].
- Danquah, J.A. (2022). Perceptions of landlords to trees in built-up urban areas in Ghana. *Arboricultural Journal*, 45 (3), 238–253. <https://doi.org/10.1080/03071375.2022.2129195> [in English].
- Dugasseh, F.A., & Andersen, M.S. (2024). Non-carbon benefits of REDD+ implementation and sustainable emission reductions – a review. *Forests, Trees and Livelihoods*, 3 (4), 299–318. <https://doi.org/10.1080/14728028.2024.2383737> [in English].
- Feyisa, A., Negash, M., & Melka, Y. (2022). Urban green infrastructure affects woody plant diversity and carbon stock in Hawassa city in Ethiopia. *Arboricultural Journal*, 44 (2), 84–98. <https://doi.org/10.1080/03071375.2021.2014696> [in English].
- Frediani, K. (2024). Advancing arboriculture through human and tree ecology. *Arboricultural Journal*, 46 (2), 132–144. <https://doi.org/10.1080/03071375.2024.2341546> [in English].
- Gunko, S.O., Tsvetkova, N.M., & Neposhivaylenko, N.O. (2018). The interpolation of cadmium in soils of an urbanized territory of the steppe Dnieper region using geoinformation modeling methods. *Biosystems Diversity*, 26 (2), 145–152. <https://doi.org/10.15421/011823> [in English].
- Hand, K.L., Rix, H., Stokes, J., & Doick, K.J. (2022). The creation, content and use of urban tree strategies by English local governments. *Arboricultural Journal*, 44 (4), 183–207. <https://doi.org/10.1080/03071375.2022.2072623> [in English].
- Iftikar, T., Hussain, S., Malik, M.I., Hyder, S., Kaleem, M., & Saqib, A. (2022). Green human resource management and pro-environmental behaviour nexus with the lens of AMO theory. *Cogent Business & Management*, 9 (1). <https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2124603> [in English].
- Mady, K., Abdul Halim, M.A.S., Omar, K., Abdelkareem, R.S., & Battour, M. (2022). Institutional pressure and eco-innovation: The mediating role of green absorptive capacity and strategically environmental orientation among manufacturing SMEs in Egypt. *Cogent Business & Management*, 9 (1). <https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2064259> [in English].
- Maitra, S., & Jyethi, D.S. (2020). Particulate matter removal by forest cover in Delhi. *Arboricultural Journal*, 42 (1), 36–49. <https://doi.org/10.1080/03071375.2020.1746541> [in English].

Mushi, H.M. (2024). Moderating role of green innovation between sustainability strategies and firm performance in Tanzania. *Cogent Business & Management*, 12 (1). <https://doi.org/10.1080/23311975.2024.2440624> [in English].

Pati, P.K., Kaushik, P., Maurya, D., Adhikari, C., Bishwas, A.J., Khan, M.L., & Khare, P.K. (2023). Evaluating the role of roadside vegetation in atmospheric carbon dioxide mitigation: a case study. *Arboricultural Journal*, 46 (2), 97–119. <https://doi.org/10.1080/03071375.2023.2233868> [in English].

Poje, M., Vukelić, A., & Han Dovedan, I. (2013). Perception of Flower Beds in Public Green Areas. *Agriculturae Conspectus Scientificus*. 78 (2), 125–129 [in English].

Rotherham, I.D. (2022). The tree experts – a history of professional arboriculture in Britain: by Mark Johnston, Oxford, UK, Windgather Press, Oxbow Books, 2021, Hardback, ISBN 978 1 91118 888 9. *Arboricultural Journal*, 44 (2), 122–123. <https://doi.org/10.1080/03071375.2022.2083841> [in English].

Scott, A. (2002). Assessing public perception of landscape: the LANDMAP experience. *Landscape Research* 27, 271–295 <https://doi.org/10.1080/01426390220149520> [in English].

Отримано: 27.01.2025

Прийнято: 12.02.2025